

Вишня Остап

Життєпис

Остап ВИШНЯ

Губенко Павло Михайлович (літ. псевдоніми Остап Вишня, Павло Грунський) народився 13 листопада 1889 року на хуторі Чечва Зіньківського повіту на Полтавщині (нині с. Грунь Охтирського району, Сумської області) в селянській сім'ї. Початкову освіту здобув у Зіньківській двокласній школі. В 1907 році закінчив Київську військово-фельдшерську школу, а в 1917 році навчався на історико-філологічному факультеті Київського університету. Спочатку працював фельдшером у 168-му Миргородському піхотному полку, що квартирував у Києві, потім — у залізничній лікарні, а в кінці 1917 року перейшов на роботу в санітарну управу Міністерства шляхів УНР (Української Народної Республіки). В складі міністерства евакуювався до Кам'янця-Подільського. Там полишив медицину і став співробітничати в есерівській газеті "Народна воля", а потім у "Трудовій громаді".

На початку 1920 року повернувся до Києва. Працював мовним редактором у видавництві "Книгоспілка". У жовтні 1920 року був заарештований і засуджений на 3 роки, але за клопотанням В.Блакитного його невдовзі звільнили з концтабору. Після цього працював у газетах "Вісті ВУЦВК", "Селянська правда", журналі "Червоний перець", друкувався майже у всіх республіканських періодичних виданнях.

До жодної з політичних партій ніколи не належав. Був членом літературних груп "Пролітфронт" та "Літературний ярмарок", 1932 року входив до складу президії Оргкомітету СПУ.

Окремими виданнями видруковано понад 150 книжок гуморесок, фейлетонів, оповідань, сатиричних мініатюр. Серед них — "Діла небесні" (1923), "Кому веселе, а кому й сумне", "Реп'яшки" (1924), "Вишневі усмішки сільські", "Вишневі усмішки кримські" (1925), "Щоб і хліб родив, щоб і скот плодився", "Лицем до села" (1926), "Вишневі усмішки кооперативні" (1927), "Ну й народ", "Вишневі усмішки закордонні" (1930), "Усмішки" (т. 1 — 4, 1928) та ін. Після війни вийшли збірки "Самостійна дірка" (1945), "Зенітка" (1947), "Весна-красна" (1949), "Вишневі усмішки" (1950), "Мудрість колгоспна" (1952), "Великі ростіть" (1955), Твори в 2-х т. (1956), "Привіт, привіт" (1957), "Мисливські усмішки" (1958), Твори в 7-ми т. (1963-1964), Твори в 5-ти т. (1957) тощо. Перекладав українською мовою твори М.Гоголя, А.Чехова, Марка Твена, Я.Гашека та ін.

Помічник уповноваженого слідчої групи секретно-політичного відділу ДНУ УРСР Гольдман, розглянувши матеріали, що звинувачували Губенка П.М. у "приналежності до української контрреволюційної організації, яка намагалася повалити Радянську владу збройним шляхом", і вважаючи, що перебування його на волі небезпечне, 25 грудня 1933 року ухвалила: "вибрати запобіжним заходом проти уникнення ним суду і слідства — утримання під вартою в спецкорпусі ДПУ". Особисте розпорядження на

арешт дав голова ДПУ УРСР Балицький. Співробітник ДПУ Щеребов провів трус на квартирі Остапа Вишні в будинку "Слово" і заарештував письменника 25 грудня 1933 року.

На першому допиті, який вів оперуповноважений Бордон, 3 січня 1934 року Остап Вишня "зізнався", що здійснював контрреволюційну роботу на літературному фронті. Згодом дав свідчення, що брав участь в обговоренні питань, пов'язаних з організацією терористичних актів, і "погодився" на вбивство Постишева.

За підсумком звинувачень слідство запропонувало судовій "трійці" застосувати до письменника найвищу міру соціального захисту — розстріл (за статтями 54-8 і 54-11 КК УРСР). Судова "трійка" 23 лютого 1934 року ухвалила цей вирок. Проте на судовому засіданні 3 березня 1934 року Колегія ОДПУ замінила розстріл десятьма роками ув'язнення у виправно-трудовому таборі, вважаючи початком відбування строку 7 грудня 1933 року.

Відбував покарання Остап Вишня в Ухті Комі АРСР.

Особлива нарада при Народному комісаріаті внутрішніх справ СРСР 25 вересня 1943 року розглянула його справу і прийняла таку ухвалу: "На зміну постанови Колегії ОДПУ від 3 березня 1933р. Губенку П.М. знизити строк покарання до фактично відбутого і з-під варті звільнити". З ухвалою письменника ознайомили 7 жовтня 1943 року, а наступного дня випустили з концтабору.

За протестом прокурора військовий трибунал Київського військового округу 25 жовтня 1955 року скасував постанову Колегії ОДПУ від 3 березня 1934 року і справу припинив через відсутність складу злочину.

Помер Остап Вишня 28 вересня 1956 року.

Олександр Мукомела

ЛУ 25(4434) 20.06.1991